

ČÁST III.

SOUHRNNÉ VÝSLEDKY VOLEB

Tato část publikace obsahuje v tabulkách 1, 2a, 2b a 3 základní souhrnné informace o výsledcích voleb a o struktuře kandidátních listin. Rozdělení mandátů a složení kandidátů a poslanců je přehledně zobrazeno v grafech 1, 2a, 2b, 3a a 3b.

Seznam politických stran a hnutí, které ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 podaly kandidátní listinu, je uveden v příloze č. 2.

Volby do Evropského parlamentu proběhly na území České republiky ve dnech 23. – 24. května 2014 ve všech 14 777 volebních okrscích. Voleb se z počtu 8 395 132 zapsaných voličů zúčastnilo 1 528 250 osob. Volební účast byla oproti dvěma předchozím volbám výrazně nižší. Zatímco při prvních volbách v roce 2004 dosahovala výše 28,32 % a při volbách v roce 2009 byla volební účast 28,22 %, v tomto roce se zúčastnilo voleb pouze 18,20 % všech voličů, což je hodnota odpovídající zhruba volební účasti ve druhém kole senátních voleb. Při srovnání všech zemí EU byla volební účast v ČR velmi nízká; nižší účast už byla pouze na Slovensku (13,05 %). Nejvyšší volební účasti bylo dosaženo v Belgii (89,64 %), Lucembursku (85,55 %) a na Maltě (74,80 %), přičemž je třeba vzít v potaz, že v prvních dvou zemích je volební účast povinná. Povinně musí k volbám také voliči v Řecku (59,97 %) a na Kypru (43,97 %), kde však byla volební účast znatelně nižší.

V České republice bylo podáno celkem 39 kandidátních listin, registrováno jich ale z důvodu vyřazení kandidátní listiny Československé strany socialistické s vylosovaným číslem 15 bylo pouze 38. Celkem kandidovalo 849 osob, z toho 227 žen a 622 mužů. V předchozích volbách v roce 2009 byl podíl žen mírně vyšší (28,1 % ze všech kandidátů) než v roce 2014 (26,7 % žen).

Minimální věk pro kandidaturu do Evropského parlamentu se v zemích EU liší a pohybuje se v rozmezí 18 až 25 roků. V České republice byl v zákoně stanoven limit pro pasivní volební právo (právo být volen) na 21 let. Průměrný věk všech kandidátů byl 46,8 let; u mužů dosahoval 47,6 let a u žen 44,6 let. Nejvíce kandidátů náleželo shodně u obou pohlaví do věkové skupiny 30-49 let, naopak nejméně byli zastoupeni nejmladší kandidáti do 30 let.

Z celkového počtu 849 kandidátů do Evropského parlamentu odstoupilo v zákonné lhůtě 8 kandidátů. Zbýlý počet kandidátů se ucházel o 21 poslaneckých mandátů. Stejně jako u kandidátů bylo nejvíce zvolených poslanců mezi 30-49 lety, mandát neobdržel žádný kandidát mladší 30-ti let. Průměrný věk poslanců byl o něco vyšší než u kandidátů – 49,0 let u mužů a 40, 8 let u žen. Více jak tři čtvrtiny poslanců tvořili muži, zbylých 23,8 % ženy. V roce 2014 byly ženy, jako kandidátky oproti předchozím volbám úspěšnější; v roce 2009 obsadily pouze 18,2 % poslaneckých mandátů.

Podle složení kandidátních listin bylo 257 kandidátů bez politické příslušnosti, tedy 30,3 % všech kandidátů, což bylo opět méně než při volbách v roce 2009, kdy podíl kandidátů bez politické příslušnosti představoval 38,3 %. Na kandidátní listině strany Úsvit přímé demokracie T. Okamury byli všichni kandidáti bez politické příslušnosti. Dva kandidáti uvedli příslušnost k politické straně, která není vedena v seznamu politických stran a hnutí, který spravuje Ministerstvo vnitra. Konkrétně se jednalo o kandidáta za stranu ODS s politickou příslušností k „The Conservative Party“ a kandidáta za Českou pirátskou stranu s příslušností ke straně „Piraten partei Deutschland“.

Do skrutinia postoupilo 7 stran z 38 registrovaných kandidátních listin, mezi které bylo rozděleno 21 mandátů. Vítězem voleb bylo hnutí ANO 2011, které získalo 16,13 % všech hlasů a čtyři mandáty, dalšími v pořadí byla ČSSD a koalice TOP09 a STAN, které taktéž získaly po čtyřech

mandátech. Strany KSČM a KDU-ČSL obdržely po třech mandátech, dva mandáty byly uděleny ODS a jeden mandát připadl straně Svobodní. Oproti volbám uskutečněných v roce 2009 se získaný počet mandátů na základě Lisabonské smlouvy o jeden mandát snížil (v minulých volbách se v České republice volilo poslanců 22). Došlo také k větší roztržitosti mandátů mezi více politických uskupení a téměř polovina mandátů (9) připadla novým stranám. V předchozích volbách v roce 2009 byly totiž mandáty rozděleny pouze mezi čtyři politická uskupení; jednoznačně tehdy zvítězila ODS se 40,91 % hlasy a ziskem 9 mandátů. Ostatní mandáty připadly ČSSD, KSČM a KDU-ČSL. Tyto čtyři strany některé mandáty obhájily i v roce 2014, u ODS ale došlo k výraznému propadu o 7 mandátů, u ČSSD o 3 mandáty a o jeden u KSČM, pouze KDU-ČSL si o jeden mandát polepšila.